

5 pav. Plote 1, M1 viduje aptiktas 66 monetų lobis. E. Remeco nuotr.

Fig. 5. The 66 coin hoard discovered inside M1 in area 1.

Vilhelmo šilingo 1614 m. varinė klastotė ir sidabrinės Rusijos Michailo Fiodorovičiaus (1613–1645 m.) kapeikos (2 monetos). Pats pastatas statytas XVII a. II pusėje, o nugriautas ir užverstas XVIII a.

Naugarduko St. 2A

In 2017, 478.5 m^2 were investigated on the plot at Naugarduko St. 2A: 19.15 m^2 in the carriageway and a watching brief in a 59 m long power cable trench. The upper 19th–20th-century layers were mostly 1.2–1.4 m thick, but 2.2 m in the E part. Below them, a fragmentally formed or surviving 18th-century layer was excavated in the N part of the plot. A coin hoard (Fig. 5) was discovered beside wall *M1* (Fig. 4). A 0.4–1 m thick, late 16th–17th-century horizon, a layer of mostly grey soil, was excavated under the 19th-century layer in the rest of the plot. A yellow sand layer, which was up to 60 cm thick and contained no finds, lay below that throughout the plot and therefore stratigraphically it was dated to the period between the first quarter of the 15th and the late 16th century. It is thought that the sand slipped here from the hill to the SW. A 10–30 cm thick layer of grey soil which contained small pieces of charcoal and occasional clay pockets and which dates to the fourth quarter of the 14th–first quarter of the 15th century was excavated under the sand (Fig. 1). The remains of wooden structures from the same period had survived in the layer and in the natural soil under it (Figs. 2, 3).

Stanislav Rutkovski,
Tadas Šimanauskas

Polocko gatvė 13

2017 m. KVP atliko detaliuosius tyrimus Vilniuje, istoriniame Užupio priemiestyje, sklype Polocko g. 13. 2006 m. I. Kaplūnaitė vykdė žvalgomuosius tyrimus sklype Polocko g. 21. Jų metu ištirti 9 šurfai (bendras 22,75 m^2 plotas), aptiktas iki 3,15 m storio kultūrinis sluoksnis, datuotas XVII–XX a. (*ATL 2012 metais*, 2013, p. 374–377). 2012 m. Polocko g. 12 sklypo vidiniame kieme, prie Š fasado P sienos archeologinius tyrimus atiko D. Antropikaitė (bendras 2 m^2 plotas). Tyrimų metu fiksuotas 1,3–2 m storio kultūrinis sluoksnis (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 461–463). 2014 m. Polocko g. 7A sklype detaliuosius tyrimus ir žvalgymus atliko L. Kvizikevičius. Jų metu ištirtas 450 m^2, žvalgytas 377 m^2 plotas, fiksuotas nuo 1 iki 3,9 m storio XIX–XX a. šiukšlių sluoksnis. Apatiniuose horizontuose aptikti XVI–XVII a. sluoksniai su šiems laikotarpiams būdingais radiniais. Centrinėje sklypo dalyje aptikti 3 XVII a. II pusės palaidojimai (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 424–428). 2016 m. Polocko g. 14 sklype V. Muralis vykdė žvalgomuosius tyrimus, ištyrė du šurfus (bendro 4 m^2 ploto). 50–60 cm gylyje aptikti sluoksniai, datuojami XVII–XVIII a. (*ATL 2016 metais*, 2017, p. 382–384).

Numatomo dujotiekio vietoje archeologiniai tyrimai vyko dviem etapais. Pirmiausia atlikti žvalgomieji tyrimai (bendras plotas 2,3 m^2), o antruoju etapu – detalieji tyrimai (bendras plotas 35 m^2). Pirmuoju tyrimų etapu ištirti du 1,3x1 m ir 1x1 m dydžio šurfai. ***Šurfas 1*** tirtas 4 m į P nuo pastato 11 P sienos. Jame 10 cm gylyje atidengtas dalinai išlikęs XX a. neskaldytų akmenų grindinys. Po juo iki 45 cm gylio tirtas XIX–XX a. piltinio grunto sluoksnis. Tik V dalyje tirtas XX a. perkasimas, kuriame palei V pjūvį atidengtos mūro liekanos: pastato kampo pamatinės dalies fragmentas (1 pav.). Jis buvo 60x30 cm dydžio, atidengtas iki 1,5 m gylio, tačiau mūro apačia nepasiekta. Mūras datuojamas XX a. Šurfo R dalyje 45–75 cm gylyje tirtas pilkos spalvos grunto su pavieniais angliukais sluoksnis, kuriame rasta XVI a. pabaigos – XVII a. buitinės keramikos šukių. Po šiuo grunto horizontu 75 cm gylyje pasiektas geltonas smėlis su žvyru – įžemis.

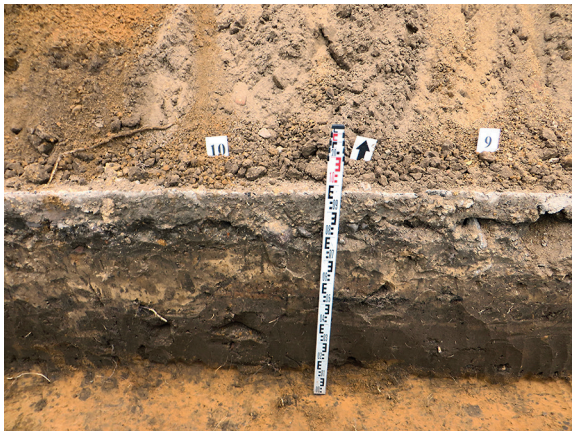
Šurfas 2 tirtas centrinėje būsimos trasos dalyje, ties įvažiavimu į pastato 13 vidinį kiemą. Jame po paviršių dengusiu asfaltu ir XX a. netašytų akmenų grindiniu iki 50 cm gylio tirtas piltinės kilmės XIX–XX a. I pusės grunto horizontas. Žemiau pastarojo sluoksnio iki 80 cm gylio tirtas pilkos spalvos smėlingas gruntas su angliukais ir pavieniais XVI a. pabaigos – XVII a. radiniais. Po juo glūdėjo įžemis – geltonas smėlis, kuriame išryškėjo apvalios 60 cm skersmens, 15 cm gylio duobės be radinių kontūras.

Antruoju tyrimų etapu Polocko g. 13 sklypo vidinio kiemo Š dalyje vykdyti detalieji tyrimai. Čia ištirta viena 35 m ilgio, 1 m pločio ***perkasa 1***, ilgosiomis kraštinėmis orientuota R–V kryptimi. Centrinėje perkasos dalyje fiksuotas apie 0,9–1,1 m storio kultūrinis sluoksnis (2 pav.). Čia po asfaltu bei XX a. netašytų akmenų grindiniu glūdėjo apie 30–50 cm storio pilkos spalvos smėlingo grunto sluoksnis, datuojamas XIX–XX a. I puse. Žemiau jo atidengtas 30–50 cm storio tamsiai pilkos spalvos gruntas su XVI a. II pusės – XVII a. buitinės keramikos

1 pav. Šurfas 1 ir jame atidengtos mūro liekanos – pastato kampo pamatinės dalies fragmentas. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 1. Test pit 1 and the remains of a masonry wall, a fragment of a building's corner foundation, unearthed in it.

2 pav. Perkasos Š sienelės stratigrafija. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 2. The stratigraphy of the trench's N wall.

šukėmis. Po juo, 0,9–1,1 m gylyje pasiektas smėlis – įžemis. R dalyje po asfaltu bei grindiniu iki įžemio, esančio 1,7 m gylyje, tęsėsi tik XIX–XX a. I pusės sluoksnis su gausiomis griuvenomis. Perkasos V dalyje kultūrinio sluoksnio storis siekė 1,7–2 m. Čia virš žvyro – įžemio glūdėjo pilkos spalvos žvyringas gruntas su smėlio intarpais, kuriame rasta pavienių XVII a. buitinės keramikos šukių. 90 cm gylyje aptiktas buvusio pastato pamatinės dalies fragmentas. Pamatas yra 60 cm aukščio, 40 cm pločio, sudarytas iš 60x35 ir 55x15 cm dydžio akmenų bei antrinio panaudojimo raudonos spalvos plytų, rištas kalkių skiediniu. Struktūra datuojama XIX a. pabaiga – XX a. pradžia.

Tyrimų metu iš viso aptikti 565 radiniai, datuojami XVI a. II puse – XVII a. Didžiąją jų dalį (550) sudaro buitinės bei statybinės keramikos fragmentai. Likusią dalį sudaro 15 ypačiųjų radinių, t. y. peilių fragmentai, apkalėliai, XVII–XX a. monetos bei apdirbtas kaulinis įrankis.

Polocko St. 13

In 2017, KVP conducted an investigation (two test pits totalling 2.3 m^2 and a 35 m^2 trench) on the plot at Polocko St. 13, Vilnius. The remains of a 20th-century wall: a foundation fragment of a building corner, were unearthed in test pit 1 (Fig. 1). A 19th–first half of the 20th-century layer was recorded down to natural soil in the E part of the trench. A 30–50 cm thick dark grey soil layer dating to the second half of the 16th–17th centuries lay below the 30–50 cm thick, 19th–first half of the 20th-century soil horizon in the central part. A 17th-century, 1.7–2 m thick cultural layer was recorded in the W part of the trench (Fig. 2). 565 finds dating to the second half of the 16th–17th centuries were found during the investigation.

Stanislav Rutkovski,
Justina Stankevičiūtė

Vilniaus gatvė 37

2017 m. Vilniaus g. 37 sklypo PV dalyje KVP atliko detaliuosius tyrimus ir ištyrė 93,7 m^2 dydžio plotą. Archeologiniai tyrimai šiame sklype vyko ne vieną kartą. 2013 m. T. Poška atliko detaliuosius tyrimus į P nuo 2017 m. tyrimų vietos. Jų metu fiksuotas 4,4 m storio kultūrinis sluoksnis. Tyrimų vietoje aptikta Vilniaus gynybinės sienos bei griovio, užpilto XVIII a. pabaigoje – XIX a. pradžioje, dalis (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 370–374). 2014–2015 m. įrengiamų vandentiekio, nuotekų ir elektros trasų vietose žvalgomuosius tyrimus ir žvalgymus atliko J. Stankevičiūtė ir P. Vutkinas (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 638, 460; *ATL 2015 metais*, 2016, p. 563, 412). Šių tyrimų metu fiksuoti XIX–XX a. sluoksniai, kuriuose rasta ir ankstyvesnių XVII a. radinių.

Nugriovus XX a. II pusėje statytus silikatinių plytų pastatus, 93,7 m^2 dydžio plote atlikti archeologiniai tyrimai. Suformuotas netaisyklingos formos 10,4 m ilgio R–V kryptimi ir 10 m ilgio Š–P kryptimi tyrimų plotas. P garažo vietoje, kuriame buvo 3,8 m pločio, 1,5 m gylio išbetonuota duobė, numatyta atlikti žvalgymus, o antrojo, Š garažo vietoje, kur paviršius lygus, išbetonuotas ties H_{abs} 108,20 m – vykdyti detaliuosius tyrimus. Nugriovus garažų V sieną, už kurios žemės paviršius buvo aukščiau – ties H_{abs} 109,20 m, fiksuotas piltinis XX a. II pusės sluoksnis – pilkas gruntas su daugybe griuvenų ir pavienėmis šiukšlėmis. Garažų išorėje šio sluoksnio storis siekė 1,5 m. Tokios pačios struktūros ir laikotarpio sluoksnis fiksuotas ir Š garažo vietoje po betoninėmis grindimis. Žemiau, Š garažo vietoje tirtas pilko grunto su